

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060104

DOM
2022-03-23
Stockholm

Mål nr
M 11752-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-10-06 i mål nr M 2725-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Stadsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommun
245 80 Staffanstorp

Motpart

E.ON Energidistribution AB, 556070-6060
Nobelvägen 66
212 15 Malmö

Ombud: P K
Samma adress

SAKEN

Provtagningsplan m.m. avseende föroreningar på fastigheten X i Staffanstorps kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Stadsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommuns beslut den 10 december 2019, dnr Miljö-2018-524-26.

Dok.Id 1781594

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50
E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Stadsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens föreläggande om provtagningsplan m.m.

E.ON Energidistribution AB har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Parterna har utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i underinstanserna.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Av utredningen framgår att E.ON Energidistribution AB (tidigare Sydkraft AB och dessförinnan Sydsvenska kraftaktiebolaget) drev en transformatorstation på fastigheten X i Staffanstorps kommun från omkring 1963 fram till 1996, då fastigheten såldes. I samband med försäljningen lämnades ett antal lösa inventarier kvar på fastigheten, bl.a. en mindre transformator som troligen innehöll en inte obetydlig mängd olja. Fastigheten såldes vidare 1998. Vid ett inbrott på fastigheten 2015 bröts den kvarlämnade transformatorn upp, vilket kan ha lett till att olja läckt ut på marken.

Enligt nämndens föreläggande skulle E.ON ta fram en provtagningsplan för en miljöteknisk mark- och grundvattenundersökning avseende föroreningar på X. I föreläggandet angavs vidare att provtagningsplanen skulle godkännas av nämnden innan mark- och grundvattenundersökningen påbörjades. E.ON har motsatt sig att undersöka annat än föroreningar kopplade till den stora transformatorn och har gjort gällande att det saknas anledning att förelägga i den delen eftersom bolaget vits-ordat en sådan undersökning. Frågan i målet är om det finns skäl att meddela E.ON ett föreläggande med den av nämnden valda utformningen.

Syftet med den undersökning som nämnden förelagt E.ON att utföra är att undersöka om det finns föroreningar i marken eller i grundvattnet som uppkommit som en följd av E.ON:s drift av transformatorstation på fastigheten. Undersökningen avser dels

föroreningar som kan ha uppstått under den tid som E.ON bedrev verksamhet på fastigheten, dels föroreningar som kan ha skett i tiden därefter till följd av läckage av olja från den utrustning som E.ON lämnade kvar på fastigheten.

Nämndens föreläggande har grundats på 26 kap. 22 § miljöbalken. I den bestämmelsen föreskrivs att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen. Ett föreläggande enligt den angivna bestämmelsen kan riktas även mot den som avslutat en verksamhet. Den omständigheten att E.ON:s verksamhet på fastigheten upphörde före miljöbalkens ikraftträdande utgör inte något hinder mot att tillämpa bestämmelsen, eftersom en bestämmelse med samma innehåll fanns i 43 § miljöskyddslagen (1969:387) som gällde före miljöbalken. För att besluta om ett föreläggande enligt bestämmelsen krävs inte att en förorening har kunnat konstateras utan det är tillräckligt att en förorening kan befaras, jfr MÖD 2011: 25.

För att ett föreläggande enligt 26 kap. 22 § miljöbalken ska kunna riktas mot E.ON har det betydelse om bolaget kan bli ansvarigt för att avhjälpa en eventuell föroreningskada som uppkommit till följd av den verksamhet som bolaget har bedrivit på fastigheten. Verksamhetsutövars ansvar för avhjälpande regleras i 10 kap. 2 § miljöbalken. Av den bestämmelsen följer att den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till en föroreningskada är ansvarig för att avhjälpa den.

Bestämmelsen i 10 kap. 2 § miljöbalken ska tillämpas på miljöfarlig verksamhet, om verkningarna av verksamheten alltså pågick den 1 januari 1999, dvs. då miljöbalken trädde ikraft, se 8 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att verkningarna av E.ON:s drift av transformatorstation alltså pågick vid miljöbalkens ikraftträdande, dels på grund av att det vid den tidpunkten kan ha uppkommit föroreningar till följd av verksamheten som bedrivits på platsen under mer än 30 år, dels på grund av att det fanns en risk för föroreningar genom läckage av olja från de föremål som E.ON vid försäljningen av fastigheten

lämnade kvar på platsen. E.ON kan således bli ansvarigt för att avhjälpa eventuella föroreningar som bolaget bidragit till.

E.ON har gjort gällande att bolaget sålt fastigheten tillsammans med vissa inventarier, däribland den transformator som bolaget lämnade kvar på fastigheten. Vid bedömningen av betydelsen av detta beaktar Mark- och miljööverdomstolen följande. Den transformator som E.ON lämnade kvar på fastigheten är inte upptagen i den inventarie-lista som E.ON hänvisar till. E.ON har överlåtitt fastigheten till en enskild person utan att, såvitt framkommit, ha vidtagit några åtgärder för att säkerställa att föroreningar inte skulle uppkomma till följd av de föremål som lämnades kvar på fastigheten. Mark- och miljööverdomstolen finner därför att överlåtelsen av fastigheten inte innebär att E.ON:s ansvar för att avhjälpa eventuella föroreningar har upphört. Därmed finns det förutsättningar för att rikta ett föreläggande enligt 26 kap. 22 § miljöbalken mot E.ON.

Frågan är då om nämndens föreläggande är proportionerligt, jfr 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken. Vid denna bedömning beaktar Mark- och miljööverdomstolen att provtagningsplanen ska utgå från en inventering enligt Mifo fas 1, vilket innebär att planen ska baseras på driften av transformatorstationen. I provtagningsplanen kan därmed de föremål som tillkommit på fastigheten efter det att E.ON sålde den utelämnas. Mot denna bakgrund anser Mark- och miljööverdomstolen att den förpliktelse som föreläggandet innebär för E.ON står i rimlig proportion till bolagets del i uppkomsten av eventuella föroreningar på fastigheten. Nämndens föreläggande mot E.ON om att ta fram en provtagningsplan för en miljöteknisk mark- och grundvattenundersökning avseende föroreningar på den aktuella fastigheten ska därför fastställas. När det gäller den invändning som E.ON gjort om att det saknas anledning att förelägga bolaget i den del som rör den stora transformatorstationen bedömer Mark- och miljööverdomstolen att det finns skäl att hålla ihop markundersökningen och att det är lämpligt att ett förslag ges in till tillsynsmyndigheten som en helhet. När det gäller E.ON:s invändning om att bolaget inte har rådighet över det aktuella området kan konstateras att det finns möjlighet enligt 28 kap. 3 § miljöbalken att vid behov vända sig till länsstyrelsen för att få tillträde till annans mark för undersökning.

Nämndens föreläggande om provtagningsplan ska alltså fastställas. Den tidpunkt då E.ON enligt nämndens föreläggande skulle ge in en provtagningsplan har passerat. Det får ankomma på tillsynsmyndigheten att bestämma ett nytt datum när planen senast ska ges in.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden H.L., R.W. och I.Å., referent, samt tekniska rådet Y.E..

Föredragande har varit Y.S.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-10-06
meddelad i
Växjö

Mål nr M 2725-20

PARTER

Klagande

Staffanstorps kommun, Stadsbyggnadsnämnden
245 80 Staffanstorp

Motpart

E.ON Energidistribution
AB Att: P K

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 15 maj 2020 i ärende nr 505-771-2020,
se bilaga 1

SAKEN

Provtagningsplan m.m.avseende föroreningar på fastigheten X i Staffanstorps
kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommun (nämnden) beslutade den 10 december 2019 att förelägga E.ON Energidistribution AB (E.ON AB) med stöd av 2 kap. 1, 2, 3 och 7 §§ samt 26 kap. 9 och 22 § miljöbalken (1998:808) att

- Ta fram en provtagningsplan för en miljöteknisk mark- och grundvattenundersökning avseende föroreningar på fastigheten X i Staffanstorps kommun.
- Provtagningsplanen ska bland annat innehålla
 - beskrivning av undersöknings- och analysmetodik,
 - en konceptuell metod,
 - vilka ämnen som avses analyseras med motivering om varför de valts,
 - placering av provpunkter och valda provtagningsmetodik för respektive punkt,
 - en inventering enligt MIFO fas 1 ska ligga till grund för provtagningsplanen.
- Provtagningsplanen ska upprättas i enlighet med Svenska Geotekniska Föreningens Fälthandbok (SGF fälthandbok, rapport 2:2013).
- Provtagningen får inte påbörjas innan provtagningsplanen godkänts av stadsbyggnadsnämnden. Förslag till provtagningsplan ska lämnas in till stadsbyggnadsnämnden, miljöenheten, senast den 19 februari 2020.

E.ON AB överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen), som genom beslut den 15 maj 2020 biföll överklagandet och upphävde nämndens beslut.

Nämnden har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att länsstyrelsens beslut ska upphävas och att nämndens beslut daterat den 10 december 2019 ska fastställas. Till stöd för sitt yrkande har nämnden anfört bland annat följande.

Nämnden anser att frågan om bolaget har ett ansvar för att undersöka om bolagets drift samt förvaring av kvarlämnade inventarier har gett upphov till föroreningar bör tas upp för prövning. Detta beaktat att bolaget har en pågående passiv miljöfarlig verksamhet med de kvarlämnade strukturer och inventarier i likhet med förvaring och eftersom fastighetsförvärvarnas acceptans kan ifrågasättas.

Utgångspunkten vid förvaring är att det är den som skapat förvaringen som också har ett ansvar för den. Förvaringen kan utgöras av tunnor med farliga kemikalier i. Ansvaret för dessa kan vara att tunnor ska förvaras på ett miljömässigt korrekt sätt eller att tunnorna transporteras bort för att undvika negativ miljöpåverkan. En grund i ansvaret är också att den med ansvar även har rådighet, dvs. faktisk och rättslig möjlighet att vidta åtgärd för att förhindra negativ miljöpåverkan. Länsstyrelsen menar att bolagets ansvar försvann när bolaget sålde fastigheten och att den numera uppbrutna och tömda transformatorn togs ur bruk i samband med försäljningen år 1996 samt då lämnades kvar på fastigheten. Nämnden menar att det kan finnas kvar ett ansvar hos bolaget som skapat förvaringen, även om fastigheten såldes.

Bedömningen att ansvar finns kvar hos bolaget görs utifrån att bolaget enbart plockat bort de större transformatorerna och inte de mindre samt andra strukturer som kan påverka människors hälsa eller miljö. Bolaget listar inte heller dessa i bilagorna till köpekontraktet. Då sådana strukturer och inventarier lämnats kvar skulle tydligare information om innehåll och eventuellt underhåll ges till köparen, eller att i avtal eller liknande överenskommelse föra vidare ansvaret för dessa till köparen. Det skulle då kunna vara att plocka bort eller underhålla de delar som kan utgöra en risk för miljön eller människors hälsa. Nämnden anser inte att bolaget har avhänt sig sitt ansvar för kvarlämnade strukturer och inventarier.

Köparna har visserligen kunnat se vad som funnits på fastigheten vid köpet, men nämndens uppfattning är att inventarielistan som följde med är bristfällig. Nämnden anser vidare att hänsyn bör tas till att det rör sig om en ganska specifik bransch och verksamhet (transformatorstation) som bedrivits, där gemene man inte har den kunskapen om strukturer och inventarier på samma sätt som bolaget har.

Då kännedomen om det som förvarats på fastigheten inte varit heltäckande samt att bolaget inte har avhänt sig sitt ansvar på annat sätt än att sälja fastigheten, anser nämnden inte att det kan räknas som sådan acceptans att fastighetsförvärvare ges allt ansvar för det som lämnats kvar. Även om fastighetsförvärvarna i samband med köp får rådighet över fastigheten kan det vara svårt och relativt övermäktigt att hantera eller montera ner de kvarlämnade inventarierna, bland annat är vissa stolpar förankrade med stora fundament i marken som kan bestå av impregnerat virke. Nämnden anser inte att det är rimligt att lägga allt det ansvar eller ställa sådana krav på fastighetsägaren. Nämnden anser att det i detta fall är oklart vad som krävs av fastighetsförvärvaren, i fråga om acceptans, för att ansvaret ska falla på denne.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut samt nedan.

Nämndens föreläggande

Det följer av 26 kap. 9 § miljöbalken att en tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för balkens efterlevnad. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Av första stycket i 26 kap. 22 § miljöbalken framgår att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

En miljöskada befaras föreligga

Av utredningen i målet framgår att strukturer och inventarier som finns på fastigheten skulle kunna utgöra en miljöfarlig verksamhet i form av förvaring vilket innebär att krav på förebyggande åtgärder får ställas. Det har vidare framgått att olja från en mindre transformator med stor sannolikhet har läckt ut på marken.

Transformatorn har, i samband med ett inbrott på fastigheten år 2015, brutits upp, välts omkull och tömts på kopparplåt och olja. Mark- och miljödomstolen finner mot denna bakgrund, i likhet med vad länsstyrelsen anfört, att det finns skäl att befara att marken på fastigheten är förorenad och att det därmed funnits skäl att förelägga om undersökningar på fastigheten.

Mark- och miljödomstolens bedömning av E.ON AB:s ansvar för provtagnings- och undersökningsåtgärder

Nämnden har med hänvisning till 2 kap. 1, 2, 3 och 7 §§ samt 26 kap. 9 och 22 §§ miljöbalken förelagt E.ON AB att i egenskap av verksamhetsutövare, ta fram en provtagningsplan för en miljöteknisk mark- och grundvattenundersökning avseende föroreningar på fastigheten X i Staffanstorps kommun. Nämnden har som grund för att föreläggandet riktats till E.ON AB gjort gällande att E.ON AB har en pågående passiv miljöfarlig verksamhet på fastigheten, eftersom bolaget inte avvecklat sin verksamhet vid försäljningen. Nämnden har vidare gjort gällande att kvarlämnade inventarier bedöms utgöra förvaring av miljöfarliga ämnen, där förvaringen innebär en risk för skada eller olägenhet för miljön eller människors hälsa, och den omkullvälta transformatorn kan ha gett upphov till förorening.

Av utredningen i målet framgår att E.ON AB bedrivit verksamhet i form av en transformatorstation på fastigheten mellan år 1963 och år 1996. Fastigheten såldes år 1996 till J Å P, E.ON AB hade dock kvar nyttjanderätten till tre stål stolpar fram till år 1997. Vidare framgår av utredningen i målet att E.ON AB vid försäljningen av fastigheten år 1996 har avvecklat sin verksamhet.

Fastigheten såldes därefter, år 1998, till D R och lagfaren ägare är numera, sedan den 17 november 2014, D R s dödsbo. Det har vidare framgått att

E.ON AB, i samband med försäljningen av fastigheten till J Å P , plockat bort större inventarier men lämnat kvar vissa strukturer och inventarier i enlighet med vad som framgår av köpekontraktet med bilagor. Vid försäljningen var således förvärvaren av fastigheten väl medveten om vilka strukturer och inventarier som lämnats kvar av E.ON AB och detta var enligt dennes önskemål. Det har även i målet framgått att det, efter att E.ON AB sålt fastigheten år 1996, tillkommit föremål på fastigheten i form av bilar, lastbilsflak, sopor av olika slag, en spis och annat blandat avfall.

Verksamhetsutövarbegreppet är inte definierat i lagtext utan vägledning får därmed hämtas i rättspraxis. Avgörande för verksamhetsutövaransvaret är vem som har faktisk och rättslig möjlighet att ingripa och vikt har också lagts vid vem som ansvarar för underhåll och drift. Bedömningen ska göras utifrån omständigheterna i varje enskilt fall och är oberoende av civilrättsliga avtal (prop. 2006/09:96 s. 56 ff. och MÖD 2005:64). Det är inte uteslutet att två eller flera fysiska eller juridiska personer kan anses vara verksamhetsutövare på samma gång (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 9 november 2016 i mål M 3940-16).

E.ON AB har sedan försäljningen av fastigheten saknat rådighet över fastigheten och har därmed inte haft möjlighet att bedriva underhåll på densamma. E.ON AB har således saknat faktisk och rättslig möjlighet att ingripa för att förhindra den nu befarade miljöskadan.

Av utredningen i målet framgår att den främsta orsaken till föroreningar på fastigheten synes vara det som skett i samband med ett inbrott år 2015 då olja enligt uppgift läckte ut i marken vid stöld av koppar. Mark- och miljödomstolen anser att föreläggandet är orsakat av denna händelse och inte av vad som skett på fastigheten vid tidigare verksamhet.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning kan inte E.ON AB i vart fall i detta skede föreläggas en obegränsad utrednings- och provtagningsskyldighet omfattande hela fastigheten X. Såsom framgått ovan är det drygt 20 år sedan

som E.ON AB bedrev verksamhet på fastigheten och ägde densamma. Samtliga eventuella miljöskador som kan finnas på hela fastigheten kan inte anses vara kopplade till den verksamhet som bedrivits av E.ON AB innan fastigheten såldes och bolagets verksamhet upphörde. Detta även med beaktande av vad som kan ha hänt på fastigheten de senaste 20 åren.

Mark- och miljödomstolen anser även att de lagrum som nämnden lagt till grund för sitt föreläggande, dvs 26 kap. miljöbalken snarare ska användas vid tillsyn av pågående verksamheter. När det gäller historiska föroreningar bör hänvisning istället ske till 10 kap. miljöbalken. Själva föreläggandets utformning bör även specificeras mer så att det tydligt framgår för adressaten var, vad och när vissa åtgärder ska vidtas.

Nämnden har i sitt överklagande invänt att det föreligger passiv miljöfarlig verksamhet i form av förvaring av miljöfarliga ämnen på fastigheten. Mark- och miljödomstolen tar i detta skede, med hänsyn till utgången i målet, inte ställning till den frågan då den snarare ska bedömas i samband med ansvaret för en kommande sanering. Det är av vikt att skilja frågan om provtagning och undersökning från den efterföljande bedömningen av ansvar för en eventuell sanering av fastigheten.

Sammanfattande bedömning

Mark- och miljödomstolen gör därmed sammantaget den bedömningen att E.ON AB inte kan åläggas ett obegränsat utrednings- och provtagningsansvar omfattande hela den aktuella fastigheten, mot bakgrund av vad som framgått ovan, och på det sätt som nämnden beslutat. Föreläggandet är därmed alltför ingripande och ska upphävas i enlighet med vad länsstyrelsen beslutat.

Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 27 oktober 2020.

M.G.

V.F.

I domstolens avgörande har rådmannen M.G. (ordförande) och tekniska rådet V. F. deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen C.T.

Kontakt
Rättsenheten
010-224 16 60 (exp.)

E.ON Energidistribution AB
Att: P.K.
Nobelvägen 66
212 15 Malmö

Överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken på fastigheten X i Staffanstorps kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet.

Redogörelse för ärendet

Stadsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommun (nämnden) beslutade den 10 december 2019 (Miljö-2018-524-26) att förelägga E.ON Energidistribution AB, org.nr 556070-6060 (bolaget), med stöd av 2 kap. 1, 2, 3 och 7 § samt 26 kap. 9, 22 § miljöbalken att

- Ta fram en provtagningsplan för en miljöteknisk mark- och grundvattenundersökning avseende föroreningar på fastigheten X i Staffanstorps kommun
- Provtagningsplanen ska bland annat innehålla
 - Beskrivning av undersöknings- och analysmetodik
 - En konceptuell modell
 - Vilka ämnen som avses analyseras med motivering om varför de valts
 - Placering av provpunkter och valda provtagningsmetodik för respektive punkt
 - En inventering enligt MIFO fas 1 ska ligga till grund för provtagningsplanen

- Provtagningsplanen ska upprättas i enlighet med Svenska Geotekniska Föreningens Fälthandbok (SGF fälthandbok, rapport 2:2013)
- Provtagning får inte påbörjas innan provtagningsplanen har godkänts av stadsbyggnadsnämnden. Förslag till provtagningsplan ska lämnas in till stadsbyggnadsnämnden, miljöenheten, senast den 19 februari 2020.

E.ON Energidistribution AB har överklagat beslutet och yrkar i första hand att beslutet upphävs. I andra hand yrkas att föreläggandet ändras till att omfatta en skyldighet för E.ON ta fram en provtagningsplan för området där den stora transformatorn varit placerad och att denna provtagningsplan omfattar ämnena alifater (olja) och PCB och ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast två månader efter att beslutet vunnit laga kraft.

Nämnden har yttrat sig över överklagandet och bolaget har därefter yttrat sig över kommunens yttrande.

Skäl för beslutet

Av 2 kap. 1 § miljöbalken (1998:808), MB, framgår att när frågor prövas om bl.a. tillsyn enligt miljöbalken är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas. Detta gäller även den som har bedrivit verksamhet som kan antas ha orsakat skada eller olägenhet för miljön.

Av 2 kap. 2 § MB framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Av 2 kap. 3 § MB framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Av 2 kap. 7 § MB framgår att kraven i 2 kap. MB gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Av 2 kap. 8 § miljöbalken framgår att alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap.

Av 26 kap. 9 § MB följer att en tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att balken ska efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Enligt 26 kap. 22 § MB är den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Nämnden har förelagt bolaget att utföra ovan redovisade undersökningar på rubricerad fastighet. Nämnden har riktat beslutet mot bolaget eftersom bolaget historiskt har bedrivit verksamhet på fastigheten. Nämnden anser därför att bolaget som verksamhetsutövare, har ett ansvar att utreda om transformatorstationen har gett upphov till föroreningar. Nämnden anser vidare att transformatorstationen är att betrakta som en pågående miljöfarlig verksamhet.

Av utredningen i ärendet framkommer att olja från en mindre transformator med stor sannolikhet har läckt ut på marken. Enligt en skylt på plats innehåller en transformator 260 kg olja. Transformatorn har brutits upp och välts omkull och tömts på kopparplåtar och olja. Utsläppet kan ha skett i samband med ett inbrott på fastigheten 2015. Mot denna bakgrund anser länsstyrelsen att det finns skäl att befara att marken på fastigheten är förorenad och att det är befogat att genomföra undersökningar på fastigheten.

Nästa fråga som länsstyrelsen har att besvara är om nämndens föreläggande är ställt till rätt adressat.

Den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön, eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet, är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen enligt 26 kap. 22 § miljöbalken.

Miljöbalken innehåller ingen definition av begreppet verksamhetsutövare. I praxis har den som har de faktiska och rättsliga möjligheterna att vidta en åtgärd med

bortseende från eventuella civilrättsliga avtal betraktats som verksamhetsutövare. Förhållandena i det enskilda fallet har tillmätts stor betydelse och vikt har också lagts vid vem som ansvarar för underhåll och drift. I praxis har hänvisats till den s.k. Sevesolagen som får sägas ge uttryck för att den som är överordnat ansvarig för en verksamhet också, vid sidan av den som faktiskt driver verksamheten, är att betrakta som verksamhetsutövare och därmed kan ges ett offentligrättsligt ansvar för miljöskyddsåtgärder (se bl.a. MÖD 2005:64 och prop. 2006/09:96 s. 56 ff.). Det är inte uteslutet att två eller flera fysiska eller juridiska personer kan anses vara verksamhetsutövare på samma gång (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 9 november 2016 i mål nr M 3940-16).

Fastigheten X köptes av bolaget 1962. Bolaget har bedrivit verksamhet på den aktuella fastigheten i form av en transformatorstation. Verksamheten bedrevs mellan 1963 och 1996 då fastigheten såldes. Bolaget hade dock nyttjanderätt till tre stålstolpar fram till 1997. Fastigheten köptes 1996 av J.Å.P. Fastigheten säljs sedan till D.R. 1998. Lagfaren ägare är nu D.Å.R:s Dödsbo, med bouppteckning daterat 2014-11-17.

I samband med försäljningen och överlåtelse av fastigheten togs större inventarier bort av bolaget, men vissa inventarier och strukturer lämnades kvar på fastigheten enligt överenskommelse i köpekontraktet. I fråga om den numera uppbrutna och tömda transformatorn, togs den av allt att döma ur bruk av bolaget i samband med försäljningen av fastigheten 1996 och har därefter lämnats på fastigheten.

Länsstyrelsen finner inte att det sätt som den befarade föreningen har uppstått kan betraktas som ett led i bolagets tidigare verksamhet på fastigheten. Bolaget är visserligen ansvariga till att transformatorn ursprungligen placerades på fastigheten, men den befarade föreningen har sannolikt uppstått genom att obehöriga har gjort intrång på fastigheten och tömt transformatorn i fråga på olja, möjligen för att stjäla koppar som också finns inuti. Inbrottet ska därtill ha skett ca 19 år efter bolaget har avvecklat sin verksamhet och sålt fastigheten. Då bolaget har saknat rådighet över fastigheten har de inte heller haft möjlighet att bedriva underhåll eller på annat sätt bevaka den. Länsstyrelsen kan konstatera att bolaget därmed har saknat faktisk och rättslig möjlighet att förhindra att obehöriga tar sig in på fastigheten och gör åverkan på transformatorn. Under dessa förhållanden kan det inte anses vara rimligt att bolaget görs ansvarig för att utreda eventuella föreningar med anledning därav. Bolaget är därför inte att anses som rätt adressat för föreläggandet. Bolagets överklagande ska därför bifallas och det överklagade beslutet ska upphävas.

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt, se nedan.

J.B.
Länsassessor

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Expedition till:

Staffanstorps kommun, stadsbyggnadsnämnden

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska ni skriva till Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Rättsenheten, 205 15 Malmö.

Av överklagandet ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras. Uppge namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. Överklagande från part som företräder det allmänna ska ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning. Om förenklad delgivning tillämpas gäller istället de regler som informerats om i samband med bekräftelsen på överklagandet.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Länsstyrelsen, tfn 010-224 16 60 (exp.).

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Staffanstorps
kommun

Datum: 2019-12-10

Dnr: Miljö-2018-524-26

E.ON Energidistribution AB
Nobelvägen 66
212 15 Malmö

BESLUT MED FÖRELÄGGANDE OM ATT TA FRAM PROVTAGNINGSPLAN, STORA B, STAFFANSTORPS KOMMUN

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att förelägga E.ON Energidistribution AB, org.nr 556070-6060, nedan kallat bolaget, med stöd av 2 kap 1, 2, 3 och 7 § samt 26 kap 9, 22 § miljöbalken, att

- Ta fram en provtagningsplan för en miljöteknisk mark- och grundvattenundersökning avseende föroreningar på fastigheten Stora B i Staffanstorps kommun
- Provtagningsplanen ska bland annat innehålla
 - Beskrivning av undersöknings- och analysmetodik
 - En konceptuell modell
 - Vilka ämnen som avses analyseras med motivering om varför de valts
 - Placering av provpunkter och valda provtagningsmetodik för respektive punkt
 - En inventering enligt MIFO fas 1 ska ligga till grund för provtagningsplanen
- Provtagningsplanen ska upprättas i enlighet med Svenska Geotekniska Föreningens Fälthandbok (SGF fälthandbok, rapport 2:2013)
- Provtagning får inte påbörjas innan provtagningsplanen har godkänts av stadsbyggnadsnämnden. Förslag till provtagningsplan ska lämnas in till stadsbyggnadsnämnden, miljöenheten, senast den **19 februari 2020**.

Avgift för nedlagd tid i ärendet debiteras enligt timavgift. Avgift för handläggning i ärendet fram till och med beslutets datum är 12 200 kronor.

Detta beslut innehåller ändringar och ersätter beslut med diariernr. Miljö-2018-524-24. I beslutsdel ovan har adressat och punkten om tid för att lämna in förslag på provtagningsplan ändrats.

Bakgrund i ärendet

Uppgiften om att fastighet Stora B kan vara förorenad inkom till miljöenheten i september år 2018. Miljöenheten kontaktas då av en dödsbodelägarna till fastigheten, C.R., som frågar om vem som har ansvar för ett utsläpp av miljöfarlig olja på fastigheten i samband med ett inbrott som inträffade år 2015. Hennes far har bott på fastigheten men han gick bort på grund av sjukdom i början av år 2014. Fastigheten har tidigare varit en transformatorstation.

C.R. undrar om ansvaret för transformatorstationen och ställverken kan hamna på dem och tar kontakt med E.ON Sverige AB, A.F. på Head of corporate communication & public affair. Hon slussas vidare och får kontakt med P.H. För att få förklarat vad som finns på fastigheten kopplat till transformatorstationen besöker de tillsammans fastigheten sommaren 2018. Det är först vid detta besök som C.R. får klart för sig att det med stor sannolikhet har läckt ut olja i marken när de kommer till platsen där den mindre transformatorbehållaren står. P.H. förklarar då att transformator har brutits upp och välts omkull för att ha tömts på innehållet av kopparplåtar och olja. P.H. berättar att C.R. måste kontakta miljöenheten med denna upplysning.

C.R. ser då ett samband med att händelsen troligtvis har ägt rum i samband med det inbrott som inträffade på fastigheten sommaren år 2015, då gärningsmän brutit sig in på fastigheten för att komma åt kopparvagnar från elstolpar. Den händelsen polisanmälades och finns omnämnd i dagstidning. Att denna behållare varit uppbruten och tömts på innehåll av olja var inget som C.R. eller poliser uppmärksammande i samband med att de var på fastigheten efter inbrottet.

Men med den nya informationen efter besöket på fastigheten sommaren 2018 kontakter C.R. miljöenheten. Den beskrivna oljeolyckan är inte känd för miljöenheten och det finns därmed inget noterat i miljöenhetens diariesystem.

Under tiden som C.R. kontaktat miljöenheten har frågan om fastigheten diskuterats på E.ON. Bolaget återkom till C.R. med att de kan hjälpa till att ta bort stolparna på fastigheten. Miljöenheten kontakter bolaget för att tillsammans besöka fastigheten.

Utredning i ärendet

Fastigheten Stora B har använts som transformatorstation från omkring år 1963 till år 1996. Fastigheten köptes i december år 1962 av Sydsvenska kraftaktiebolaget som numera är registrerat under namnet E.ON Sverige Aktiebolag, enligt uppgifter från bolagsverket.

Bolaget, som då heter Sydkraft AB, säljer fastigheten sommaren 1996. Fastigheten säljs via mäklare och köps av J.P., enskild firma, Bolaget hade dock nyttjanderätt till tre stålstolpar i tomtgräns mot norr fram till och med år 1997, enligt köpekontrakt. Se bilaga 1 kopia på köpekontrakt med bilagor.

I december år 1998 säljer J.P. fastigheten till D.R. via samma mäklare

som tidigare. Kopia på köpekontrakt se bilaga 2. Idag är det ett dödsbo med bouppteckning daterad 2014-11-17. D.R:s Dödsbo är delat på fyra syskon, M.R., M.R., T.R. och C.R.

D.R. insjuknar under tiden han bor på fastigheten vilket leder till att fastigheten står tom under tiden som han vårdas på annan plats. D.R. avlider i början av år 2014. Fastigheten har till största delen stått tom efter D.R:s bortgång. Anhöriga har varit ute på fastigheten vid några tillfällen i försök att städa upp, däribland mest C.R. Olyckligtvis har även andra personer tagit sig in på fastigheten, med intresse i det material och fordon som finns där. Tomten är nu obebodd med hög växtlighet runt om som skyddar från insyn och saknar någon nära granne kan obehöriga dessvärre ta sig in ganska lätt. Detta försöker dock dödsbodelägarna förhindra genom att sätta ett ordentligt lås på staketgrinden och vid möjlighet besöka fastigheten.

Försäljning

Vid båda försäljningstillfällena har fastigheten sålts via samma mäklarfirma. Miljöenheten har varit i kontakt med mäklaren som hade hand om försäljningen vid båda tillfällena.

När bolaget, då vid namn Sydkraft AB, ska sälja fastigheten gav de uppdrag åt mäklarfirman att sköta hela försäljningen. Bolaget var sålunda inte delaktig i försäljningen eller vid visning.

Vad gäller om priset var ett normalpris för fastigheten eller inte säger mäklaren är det svårt att avgöra eftersom det inte fanns fler sådana objekt att jämföra med. Mäklaren uppger att man kunde bedöma det som en halvbillig tomt, men då beroende på att det var den typen av tomt. Tomten var att använda som förråd eller något liknande anser mäklaren.

Av första köpekontrakt med tillhörande bilagor, bilaga 1, finns inget som tyder på att transformatorstationen tas över för fortsatt eller liknande drift eller att inventariet avtalats att plockas bort. Av bilagorna framgår nyttjanderätten till de tre stål stolparna samt att åtminstone en transformator ska plockas bort av bolaget. Men det finns ingen uppgift om att mindre transformatorbehållare lämnas kvar eller att vissa kvarlämnade komponenter innehåller olja.

Andra försäljningstillfället är mellan två privatpersoner. Även vid detta försäljningstillfälle finns det inte något som pekar på verksamheten tas över för fortsatt eller liknande drift eller att det avtalats att den utrustning som lämnats kvar ska plockas bort. Det förefaller även vara skillnad i den information om fastigheten som lämnas över i samband med köp då enbart en bilaga, ”utdrag ur lantmäteriverkets fastighetsregister”, medföljde köpeavtalet. Se bilaga 2.

Besök på plats

Miljöenheten besökte fastigheten tillsammans med två ombud från bolaget, P.K. och P.H., och C.R. den 7 november 2018, för att få en bild om hur det ser ut samt för att få uppgifter om fastigheten och E.ONs beskrivning av driften under tiden som transformatorstationen användes.

Vid besöket ser vi den mindre transformatorn som troligtvis välts under inbrott. På marken ligger kopparplåtar som har rivits ur. Skylten på transformatorn anger att den innehållit 260 kg olja. Året 1963 anges även på skylten.

Förutom material och installationer tillhörandes transformatorstationen kan vi även se föremål som uppkommit under D.R:s tid, vilket också kan intygas av C.R. Se bilaga 3 för bilder från besöket.

Att tomten nyttjats som privatbostad av den senaste ägaren känner bolaget till då ett av ombuden från E.ON, P.H, har varit på platsen när D.R. var vid liv. Material som har tillkommit och inte kan kopplas till transformatorstationen utgörs av ett par bilar, ett par lastbilsflak, sopor av olika slag, en spis och annat blandat avfall varav något är elektronik och hinkar/dunkar vars innehåll inte kontrolleras vid besöket. På fastigheten finns det även en garagebyggnad som D.R. byggde. I garaget förvaras bland annat ett par bilar. På marken ligger även utrustning i form av kontrollpaneler från kontrollrummet. Panelerna har D.R. tagit bort i samband som kontrollhuset gjordes om till boende men att de sedan har lagts ut på marken måste ha skett då obehöriga varit inne på tomten. Detta enligt uppgift från C.R. som vet att varken hennes pappa eller närstående har plockat ut panelerna på marken. Tjuvar har varit inne på tomten i samband med det polisanmälda inbrottet som ägde rum sommaren 2015. Men C.R. kan intyga att det har varit fler gånger än det, vilket se genom att grinden brutits upp, nya sopor tillkommit och saker flyttats omkring på tomten.

Miljöenheten har därefter varit ute på plats, 2019-02-20, för att studera fastigheten utifrån vilket inte gjordes vid första besöket och om möjligt se andra saker eftersom hela ytan av fastigheten inte kunde ses vid första besöket då en del ytor är igenvuxna av sly och småträd. Det som noterades att det sitter kvar några skyltar på stängslet runt om fastigheten, med Sydkrafts namn och varning om tillträde förbjuden. Skyltarna finns kvar på stängslets alla sidor, men texten är väldigt blekt, till obefintlig, på vissa av skyltarna. Även ett plåtskjul och trästolpar kan ses i östra hörnet av fastigheten. Se bilaga 4.

Kommunicering

Miljöenheten har den 27 mars 2019 kommunicerat bolaget om de uppgifter som kommit fram vid utredning i ärendet. I kommunikeringen meddelades även att miljöenheten hade för avsikt att förelägga E.ON Sverige AB om att utföra miljöteknisk mark- och grundvattenundersökning. Kommunikeringen gjordes med P.K. vid E.ON Energidistribution AB, som var med vid besöket på fastigheten den 7 november 2018, då miljöenheten fick svar från P.K. att kommunikering kunde skickas till honom vid frågan om adress. Bolaget gavs möjlighet att lämna synpunkter på både de uppgifter som kommit fram under utredningen samt miljöenhetens avsikt om undersökning. Bolaget, genom P.K., inkom den 9 april 2019 med följande synpunkter:

Miljöenheten Staffanstorps kommun (miljöenheten) har kommunicerat ett förslag till beslut avseende ansvar för utredning av eventuell förorening på fastigheten Stora B till E.ON Energidistribution AB (E.ON).

Postadress
245 80 STAFFANSTORP
miljo@staffanstorp.se

framtidenskommun.se
staffanstorp.se

Telefon
046-25 11 00
Telefax
046-25 55 70

BG 281-1222
Org.nr
212000-1017

Miljöenhetens förslag till beslut omfattar krav på att utföra en översiktlig miljöteknisk mark- och grundvattenundersökning i syfte att utreda förekomsten av eventuella föroreningar som kan ha uppkommit i samband med den verksamhet E.ON bedrev på fastigheten fram till år 1996 men även till följd av att verksamheten inte utvecklades fullständigt vid försäljning, då ett inbrott som inträffade år 2015 med stor sannolikhet har resulterat i att en stor mängd transformatorolja läckt ut i marken.

Aktuellt förslag tar inte höjd för eller hänsyn till den hantering av flertalet skrotbilar med risk för läckage, nedskräpning etc. som finns och kan ha funnits på fastigheten efter överlåtandet 1996 och vilka kan ha orsakat miljöskador. Inte heller eventuella miljöskador från den geotekniska djupborrning som genomförts på fastigheten där det idag finns ett foderrör med ventil till en artesisk grundvattenkälla har tagits hänsyn till eller utretts med ansvarig verksamhetsutövare. E.ON anser att detta får anses som brister i utredningen.

E.ON bifogar köpekontraktet mellan Sydkraft (E.ON) och J.P., inklusive de bilagor som tidigare saknats. I köpekontraktets bilaga Inventarielista, listas vad köparen förutsätter och har räknat med finns kvar på fastigheten vid tillträdet. I detta ingår 51 trästolpar stående i mark och däri förankrade kablar m.m.

Den utrustning som kan ha orsakat oljeutsläpp efter överlåtandet 1996 omfattar, vad som kunde noteras vid platsbesöket den 8 november 2018, en stationstransformator, mättransformatorer och två brytare med olja. Så väl stationstransformatorn, mättransformatorerna som brytarna var vid försäljningen förankrade i stolpar och ingick således i överlåtelsen enligt till köpekontraktet bifogad inventarielista.

E.ON har inte haft någon rådighet över fastigheten efter överlåtelsen och har inga uppgifter om hur fastigheten används under de 23 år som gått sedan överlåtelsen. Med det ovan anförda anser E.ON att bolaget kan genomföra miljötekniska undersökningar för kontroll av eventuell miljöskada som kan ha uppkommit till följd av den verksamhet som bolagen bedrev fram till år 1996. E.ONs åtagande omfattar då kontroll av eventuell föroreningsförekomst som kan ha orsakats av krafttransformatorer, vilka inte ingick i försäljningen. Krafttransformatorerna har varit uppställda på makadamfyllda invallningar/oljefånggropar placerade på ömse sidor av stationsbyggnaden enligt ritning nedan (groparna inringade i rött). Miljöskador från denna verksamhet kan ha uppstått genom att små mängder olja medfört ytlig förorening i samband med tömning av vatten från groparna (pumpning och infiltration på marken invid groparna) samt om groparna varit skadade så att oljeförorenat vatten kan ha läckt ut från groparna. E.ON har dock ingen kännedom eller uppgift om att det funnits problem med oljeläckage eller brister i groparnas funktion under E.ONs tid som verksamhetsutövare.

För en miljöteknisk undersökning av detta genomförs provtagning någon decimeter under markytan invid de båda oljefånggroparna till de två krafttransformatorerna enligt nedan (fyra prov per grop, ett per sida). Provet tas också i nivå med underkant på groparna. Proven analyserna för alifater (olja) och PCB. Provtagning genomförs av sakkunnig miljökonsult och resultaten sammanställs och jämförs med gällande riktvärden (Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark) för mindre känslig markanvändning då fastighetens användande inte uppfyller kriterierna för känslig markanvändning.

E.ON motsätter sig ansvar för utredning och provtagning utöver den ovan beskrivna.

Den 11 juni 2019 skickar miljöenheten meddelande till P.K. gällande status i ärendet för aktuell fastighet. Miljöenheten informerar om att inkomna synpunkter har mottagits och att miljöenheten inte delar bolagets uppfattning om att bolaget inte har något ansvar för utredning och provtagning utöver den undersökning E.ON beskriver i sitt yttrande. Miljöenheten meddelar att ärendet kommer att fortsätta handläggas.

Ändring av beslut

Efter utskick av beslut daterat 2019-11-29 kontaktas miljöenheten den 6 december 2019 av P.K. på E.ON Energidistribution AB då han samt bolagets jurist anser att föreläggandet istället bör riktas mot E.ON Energidistribution AB istället för E.ON Sverige AB. Detta eftersom E.ON Energidistribution AB är det bolag som har haft ansvar för anläggningen och driften av transformatorstationen på fastigheten. Fastighetsägare fram till försäljning var E.ON Sverige AB, vilket även är moderbolag till E.ON Energidistribution AB. P.K. efterfrågar även förlängd tid, till mitten av februari 2020, för att ta fram provtagningsplan med anledning av helger och ledighet i samband med jul och nyår. Miljöenheten anser det rimligt att förlänga tiden och efter inkomna uppgifter enligt ovan ändra adressat.

Skäl för beslut

Bedömning

Syftet med att ta fram en provtagningsplan är att planen ska ligga till grund för en kommande undersökning. Miljöenheten avser att efter granskning och godkännande av provtagningsplan förelägga om att genomföra provtagning.

Syftet med provtagning är att belägga förekomst av förorening och identifiera typ av förorening och eventuella hotspots samt beskriva riskbilden gällande risk för spridning och påverkan på människors hälsa och miljö.

Föreläggandet riktas mot E.ON Energidistribution AB eftersom det är det bolag som har haft ansvaret för anläggningen och driften av transformatorstationen. Därmed anser miljöenheten anser att de har ett ansvar för att utreda om transformatorstationen, både under dess aktiva och passiva driftstid, har gett upphov till föroreningar i mark och grundvatten, i egenskap av verksamhetsutövare. Moderbolaget E.ON Sverige AB har haft rollen som fastighetsägare.

Med utveckling av ovan nämnda anser miljöenheten att transformatorstationen är att betrakta som en pågående, om än passiv, miljöfarlig verksamhet eftersom bolaget inte avvecklat sin verksamhet vid försäljningen. Inte heller har ett ansvar om att underhålla eller ta bort det material som lämnats kvar genom avtal överlåtits till blivande fastighetsförvärvare i samband med försäljning, vare sig vid första eller andra försäljningstillfället. Ingen av fastighetsförvärvarna har övertagit eller fortsatt någon drift av verksamheten med transformatorstation. Det har alltså inte framkommit att bolaget eller moderbolaget har avhändert sig sitt ansvar för verksamheten till någon av fastighetsförvärvarna.

Enligt dom (M 8073-10) är det möjligt att ställa krav enligt 26 kap 22 § MB även om verksamheten upphörde innan år 1999 och att bolaget även har en bevisbörda i frågan enligt 2 kap 1 § MB.

Förvaring av miljöfarliga ämnen på eller i mark och där förvaringen innebär en risk för skada eller olägenhet på människors hälsa och miljön kan bedömas som förvaringsfall. Förvaringen anses då vara en sådan användning av marken som utgör en pågående miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken. Förvaringsfall kan förutom förvaring i behållare även gälla ämnen som ligger fritt, men bör då vara väl avgränsade och inte allt för utspridd och sammanblandad med omgivningen då det snarare är fråga om ett förorenat område. I aktuellt fall bedöms kvarlämnade inventarier utgöra förvaring, där förvaringen innebär en risk för skada eller olägenhet på miljön eller människors hälsa, och den omkullvälta transformatorn kan ha gett upphov till förorening och kanske även är en hotspot.

Miljöenheten bedömer att det är både rimligt och motiverat att bolaget föreläggs att ta fram en provtagningsplan som ska ligga till grund för en miljöteknisk undersökning.

Miljöenheten är medveten om att det finns en svårighet i ärendet sett till att det finns en risk att marken har påverkats av de fordon, föremål och delvis skrot som uppstått under D.R:s tid som fastighetsförvärvare. Miljöenheten anser dock att det är en punkt som kan behandlas i själva framtagandet av provtagningsplan.

Frågan om ansvar och ansvaret utsträckning kommer att fortsätta behandlas under ärendets gång.

Lagstöd

Enligt 2 kap 1 § miljöbalken (1998:808), när frågor prövas om tillåtlighet, tillstånd, godkännande och dispens och när sådana villkor prövas som inte avser ersättning samt vid tillsyn enligt denna balk är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas. Detta gäller även den som har bedrivit verksamhet som kan antas ha orsakat skada eller olägenhet för miljön.

Enligt 2 kap 2 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Enligt 2 kap 3 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap 7 § miljöbalken gäller kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas.

Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripa

Enligt 26 kap 22 § miljöbalken är den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

Enligt förvaltningslag (2017:900) finns bestämmelser i 37, 38 § om när en myndighet får och ska ändra ett beslut.

Avgift

Avgift för tillsyn och handläggning tas ut enligt Staffanstorps kommunfullmäktiges beslut § 124/17 om taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område. Timavgift tas ut för nedlagd handläggningstid (inläsning, granskning av uppgifter, kommunikation, skrivelser, dataregistrering m.m.) i ärendet.

Nedlagd tid under år 2018 debiteras en timtaxa om 1000 kr. Nedlagd tid under år 2019 debiteras en timtaxa om 1025 kronor. Nedlagd handläggningstid i ärendet hittills uppgår till 4 timmar år 2018 och 8 timmar under år 2019 varför avgiften blir 12 200 kronor. Faktura skickas separat.

Upplysning

Samtliga dödsbodelägare och tidigare fastighetsförvärvare har fått information om ärendet och vad som framkommit hittills.

Miljöenheten är medveten om att det kan bli aktuellt att även fatta beslut om att fastigheten städas upp gällande de föremål och skrot som uppkommit under D.R:s tid.

Beslutet kan överklagas

För Stadsbyggnadsnämnden

J.L.
Miljöinspektör

Observera att bifogat delgivningskvitto alltid ska återsändas till Miljöenheten. Att återsända delgivningskvitto innebär endast ett kvitto på att ni mottagit alla handlingar i ärendet.

Bilagor: Bilaga 1 Köpekontrakt försäljning Sydkraft AB och J.P.
Bilaga 2 Köpekontrakt försäljning J.P. och D.R.
Bilaga 3 Bilder besök 2018-11-07 (M-2018-524-6)
Bilaga 4 Bilder besök 2019-02-20 (M-2018-524-14)

Underrättelse om hur man överklagar
Delgivningskvitto